

KANT

ÇALIŞMALARI

DERGİSİ

2023/2
SAYI 2



KANT ÇALIŞMALARI DERGİSİ

KANT ÇALIŞMALARI JOURNAL

SAYI 2 / 2023

ISSUE 2 / 2023



KANT ÇALIŞMALARI DERGİSİ
KANT ÇALIŞMALARI JOURNAL
SAYI 2 / 2023

İmtiyaz Sahibi
M. Halit Çelikyön

Sorumlu Yazı İşleri Müdürü
Özgüç Güven - İstanbul Üniversitesi Felsefe Bölümü

Genel Yayın Yönetmeni
Özlem Duva - Dokuz Eylül Üniversitesi Felsefe Bölümü

Editör
Gamze Keskin - Kırklareli Üniversitesi Felsefe Bölümü
Özgüç Güven - İstanbul Üniversitesi Felsefe Bölümü

Yayın Kurulu
Lale Levin Basut - Yeditepe Üniversitesi Felsefe Bölümü
Saniye Vatansver - Bilkent Üniversitesi Felsefe Bölümü
Mehmet Arslan - Samsun Üniversitesi Temel Bilimler Bölümü
Umut Eldem - Doğuş Üniversitesi Sosyoloji Bölümü
Seniye Tilev - Kadir Has Üniversitesi Çekirdek Program

Danışma Kurulu
Uygar Abacı - Pennsylvania State University - Amerika
Dilek Huseyinzadegan - Emory University - Amerika
Kenneth Westphal - Academia Europaea - Birleşik Krallık
Lucas Thorpe - Boğaziçi Üniversitesi - Türkiye
Ayhan Çitil - İstanbul 29 Mayıs Üniversitesi - Türkiye
H. Bülent Gözkân - Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi - Türkiye
Aliye Kovanlıkaya - Galatasaray Üniversitesi - Türkiye
Kaan H. Ökten - Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi - Türkiye
Howard Williams - Cardiff University - Birleşik Krallık
Sorin Baiasu - Keele University - Birleşik Krallık
Nina Dmitrieva - Immanuel Kant Baltic Federal University - Rusya
Matthias Kaufmann - Martin Luther Universität Halle Wittenberg - Almanya
Karin de Boer - KU Leuven - Belçika
Peter Niesen - Universität Hamburg - Almanya
Andrew Chignell - Princeton University - Amerika
Margit Ruffing - Johannes Gutenberg Universität Mainz - Almanya
Dietmar Heidemann - University of Luxembourg-Lüksemburg
Helga Varden - University of Illinois Urbana Champaign - Amerika
Anita Leirfall - University of Bergen - Norveç
Yusuf Örnek - Antalya Bilim Üniversitesi - Türkiye
Thomas Sturm - Universität Autònoma de Barcelona - İspanya
Konstantin Pollok - Johannes Gutenberg Universität Mainz - Almanya

Heiner Klemme - Martin Luther Universität Halle Wittenberg - Almanya
Robert B. Loudon - University of Southern Maine-ABD
Gerard Genrtry - Johannes Gutenberg Universität Mainz - Almanya

Bu sayının iletişim sorumluları
Çağla Özcan - İstanbul Üniversitesi Felsefe Bölümü
Halise Avşar - İstanbul Üniversitesi Felsefe Bölümü

Kapak ve Sayfa Uygulama
Faruk Özcan

Son Okuma
Çağla Özcan

Kant Çalışmaları Dergisi yılda iki kez yayınlanan, uluslararası, hakemli ve akademik bir dergidir. Dergide yer alan yazılardan ve görüşlerden yazarlar sorumludur. Yayın dili Türkçe, İngilizce ve Almancadır.

Dergi ile ilgili iletişim için:
kantcalismalari.org
dergi@kantcalismalari.org

VakıfBank Kültür Yayınları
Saray Mahallesi
Dr. Adnan Büyükdeniz Caddesi
No:7/A1 – Kat 13,
Ümraniye 34768 İstanbul
Telefon: 0 216 285 9571
www.vbky.com.tr - info@vbky.com.tr
Sertifika No: 40141

© Vakıf Pazarlama San. ve Tic. A.Ş., 2023

ISSN 2980-0277

Kitabın tüm yayın hakları VakıfBank Kültür Yayınları'na aittir. Tanıtım amacıyla, kaynak göstermek şartıyla yapılacak sınırlı alıntılar dışında, yayıncının yazılı izni olmaksızın hiçbir elektronik veya mekanik araçla çoğaltılamaz. Eser sahiplerinin manevi ve mali hakları saklıdır.

Baskı
Turkuvaz Haberleşme ve Yay. A. Ş.
Güzeltepe Mahallesi Mareşal Fevzi Çakmak Caddesi
B Blok No: 29/1/1 Eyüpsultan İstanbul
Telefon: 0212 354 3000
Sertifika No: 46403

1. Baskı: Eylül 2023

KANT ÇALIŞMALARI DERGİSİ

SAYI 2 / 2023



İÇİNDEKİLER

| | |
|---|-----|
| Sunuş | 7 |
| Ayrı Dünyalar: "Tasarım Savaşları"nın Kantçı Kökleri | 9 |
| <i>Worlds Apart: The Kantian roots of the "Representation Wars"</i> | 41 |
| Adam Rostowski | |
| Kant'ın Pratik Felsefesinde Özgürlük ve Kadın Bedeni | 71 |
| Bükem Özçeri | |
| Üçüncü Kritik'in Işığında Kant'ın Dünya Yurttaşlığı Anlayışı: Çok Kültürlü Bir Dünyada İdeal Ahlaki Dünyayı Gerçekleştirmek | 103 |
| <i>Kant's Account of Cosmopolitanism in Light of the Third Critique: Realizing the Ideal Moral World in a Multicultural World</i> | 129 |
| Turhan Yalçın | |
| Immanuel Kant'ın <i>Fakülteler Çatışması</i> ve Almanya'da Üniversite İdesinin Doğuşu | 155 |
| Yusuf Örnek | |
| <i>Fakülteler Çatışması</i> | 185 |
| Immanuel Kant | |

IMMANUEL KANT'IN FAKÜLTELER ÇATIŞMASI VE ALMANYA'DA ÜNİVERSİTE İDESİNİN DOĞUŞU

YUSUF ÖRNEK*

ÖZET

Immanuel Kant'ın 1798 yılında yazdığı *Fakülteler Çatışması* adlı eseri 19. yüzyılda doğan ve gelişen üniversite idesinin kaynağını oluşturur. Hayatının sonuna doğru kaleme aldığı bu eserinde Kant, yaşadığı yıllarda bir "alt fakülte" olarak görülen felsefe fakültesinin konumuna itiraz ederek, felsefenin, üniversite bünyesindeki teoloji, tıp ve hukuk fakültelerini sorgulama ve eleştirme yeteneğinden ötürü hepsinden öncelikli olduğunu yazar. Kant üniversitenin çatısı altındaki tüm bilimlerin birliğini, kurum olarak üniversitenin de devlete hizmet etmekle birlikte, devletin amaçlarından bağımsız olarak çalışması gerektiğini ifade ederek modern üniversite idesinin temelini atar. 19. Yüzyılın başında Berlin'de yeni bir üniversite kurulmasına karar verilmesiyle birlikte dönemin filozofları bu konudaki derslerinde ve eserlerinde üniversitenin nasıl bir kurum olması gerektiği konusunda görüşlerinin belirtirler. Fichte, Schelling, Schleiermacher ve Steffens gibi filozoflar bilimlerin birlikteliğini ve Kant'ın deyimiyle "akıl bilimi" olan felsefenin, üniversite bünyesindeki tüm bilimleri sorgulama yeteneği ve yetkisi olduğunu vurgular. Wilhelm von Humboldt 1809 yılında yeni kurulan üniversitenin bir eğitim ve araştırma kurumu olarak bilim idesi tarafından yönlendirilmesi gerektiğini yazar ve bu kurumda çalışan bilim insanlarının hayatının iki temeli olduğunu dile getirir: "Tek başlılık ve özgürlük." Humboldt'un üniversite idesinin özünü oluşturan bu düşünceleri 20. yüzyılın başında Spranger, Jaspers, Gadamer gibi düşünürler tarafından yeniden ele alınır. Humboldt'un düşüncelerinden yola çıkan ve bu konuda çok sayıda eser veren Karl

* Yusuf ÖRNEK, Profesör Doktor, Antalya Bilim Üniversitesi, Antalya, Türkiye.

Makalenin türü: Araştırma Makalesi,

ORCID: 0000-0002-2966-9002.

E-mail: yusuf.ornek@antalya.edu.tr,

Başvuru/Submitted: 15.08.2023 Kabul/Accepted: 12.09.2023.